



Vlaams
Parlement

stuk **1800** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 9 november 2012 (2012-2013)

Gedachtewisseling

over de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Wilfried Vandaele

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

INHOUD

I. Inleidende uiteenzettingen.....	4
1 Toelichting door de voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving	4
2. Toelichting door de minister.....	5
II. Bespreking	8
1. Vragen en opmerkingen van de leden	8
2. Antwoorden	10
3. Replieken.....	11
Gebruikte afkortingen	13

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed hield op 23 oktober 2012 een gedachtewisseling met vertegenwoordigers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM) en mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet.

I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

1. Toelichting door de voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

De heer *Michael Faure*, voorzitter van de VHRM, stelt de ondervoorzitter, de heer Robert Baert, de permanente secretaris, mevrouw An Stas, en de vertegenwoordiger van de gewestelijke autoriteit, mevrouw Sigrid Raedschelders, voor. Samen vormen ze het bureau van de raad. De heer Faure legt uit dat de raad maandelijks een plenaire vergadering houdt en dat er daarnaast ook werkgroepen zijn opgericht.

Decretaal kader van de evaluatie

Een van de opdrachten van de raad is de decretaal voorgeschreven evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet te organiseren (artikel 41 van het decreet van 21 december 2007). De raad moest vooreerst de toepassingswijze van het decreet beoordelen. Daarvoor baseert hij zich op de milieuhandhavingsrapporten, met metingen en andere praktijkgegevens. Op een internationale conferentie in Vancouver bleek onlangs nog dat Vlaanderen daar met Ierland voorloper in was. De tweede decretale taak in het kader van de evaluatie is voorstellen tot aanpassing van het decreet formuleren. Op de derde plaats moet de raad de mogelijkheden van de bestuurlijke transactie en de bestuurlijke dwangsom bestuderen. De raad heeft dat gedaan en een aantal voorstellen zijn deels uitgevoerd. Zo is de bestuurlijke transactie sinds 1 oktober 2012 ingevoerd bij verzameldecreet (decreet van 20 april 2012 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur).

Werkwijze

De raad heeft een reflectie geformuleerd op aanbevelingen van de werkgroep Handhaving van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, geleid door mevrouw Sigrid Raedschelders, en van de leden van de VHRM, de politie, het openbaar ministerie, de afdeling Milieu-inspectie en andere instanties. In een nota geeft de raad commentaar op 41 technische voorstellen en 20 beleidsoverwegingen. Sommige voorstellen zijn volgens de raad niet nodig omdat ze al uitgevoerd zijn of omdat er geen redenen toe zijn. Ook dat staat telkens duidelijk vermeld in de nota.

Enkele voorstellen

De spreker licht er enkele voorstellen uit. Zo steunt de raad het voorstel van de Vereniging van Vlaamse Provincies om provinciale toezichthouders ook in een aangrenzende provincie te laten optreden, mits ze daarvoor toestemming hebben van die andere provincie. Daarvoor is een wijziging van het Milieuhandhavingsdecreet nodig.

De heer Faure wijst erop dat voorstellen die op het eerste zicht detailvoorstellen lijken, ook belangrijk kunnen zijn. Zo stelt de werkgroep LNE voor om de wens van de decreetgever dat niet alleen officieren maar ook agenten van de gerechtelijke politie kunnen beboeten, in het decreet te expliciteren. Voorts stelt het decreet nu dat het proces-verbaal dient te worden bezorgd aan de relevante gewestelijke overheden. Omdat er heel wat gewestelijke overheden relevant zijn, kan dat tot procedurefouten leiden. Daarom stelt de raad voor om de mededeling aan de overheden facultatief te maken en uit te breiden tot andere dan de gewestelijke overheden.

Momenteel is het zo dat bestuurlijke maatregelen meegedeeld worden in een aangetekende zending met ontvangstbewijs. In de praktijk komt het echter voor dat de aangetekende zending niet in ontvangst wordt genomen, waardoor de uitvoering in het gedrang kan komen. De toezichthouders van de afdeling Milieu-inspectie pleiten voor andere middelen, zoals het inschakelen van een deurwaarder of het ter plaatse afgeven van een schriftelijke oplegging. De raad acht dat een relevante wijziging en neemt het voorstel over.

De procureur heeft momenteel 180 dagen om een beslissing te nemen. Die termijn kan verlengd worden tot 360 dagen. Het openbaar ministerie vroeg om de administratieve rompslomp van die verlenging achterwege te laten en de periode gewoon op 360 dagen te brengen. De VHRM vond ook dat een redelijke vraag.

Beleidsaanbevelingen

De raad formuleerde ook beleidsaanbevelingen. Oorspronkelijk was in het decreet bepaald dat de raad jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma moest opstellen. De VHRM heeft dat twee jaar gedaan, maar het bleef beperkt tot het verzamelen van gegevens van de andere actoren zonder veel meerwaarde. Daarom acht de raad het beter zelf een actieplan op te stellen voor het komende jaar, alsook een strategisch meerjarenplan.

Bij de aanbevelingen staan voor het overige ook heel wat verzuchtingen, vaak van de lokale politie. De lokale politie valt immers onder de federale bevoegdheid terwijl ze meer en meer taken krijgt van de Vlaamse decreetgever. De raad is daar niet altijd op ingegaan, maar heeft deze verzuchtingen toch vermeld in het rapport.

Voorts stelt het openbaar ministerie voor om andere types van sancties in te voeren, voor recidivisten van de zogenaamde CITES-misdrijven. Het kan bijvoorbeeld gaan om een verbod om gedurende een bepaalde periode dieren van een of meerdere soorten te houden.

De VHRM-werkgroep stelt voor om de criteria voor een milieu-inbreuk aan te passen zodat een inbreuk meer kan zijn dan louter een schending van administratieve verplichtingen, wat ook de volledige raad aanbevelenswaardig leek.

Lokale handhaving

De lokale handhaving ligt de raad na aan het hart. De VHRM heeft een extern bureau een studie over lokale milieuhandhaving laten uitvoeren, waarin interessante gegevens en aanbevelingen staan. De raad zal op 26 november 2012 daarover een congres met de lokale handhavers organiseren, met workshops over de beleidslijnen van de minister over de lokale handhaving, waaronder opleiding en samenwerking. De VHRM zal de conclusies vertalen in aanbevelingen aan de minister en het parlement.

2. Toelichting door de minister

Minister *Joke Schauvliege* beoordeelt het positief dat de evaluatie van de VHRM vertrekt van de praktijk en van de adviezen van de betrokken actoren en instanties, die op basis van hun ervaring en expertise meerdere wijzigingsvoorstellen deden. Dat verhoogt de kracht van de evaluatie. Ook de SERV en de Minaraad formuleerden een gezamenlijk advies met beleidsaanbevelingen.

De minister heeft op basis van de evaluatie door de VHRM een conceptnota met zowel beleidsaanbevelingen als juridisch-technische wijzigingsvoorstellen opgesteld. Die werd op 20 juli 2012 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Intussen werd binnen de LNE-werkgroep Handhaving al gestart met de verwerking van de goedgekeurde aanbevelingen

in regelgevende teksten. Ook de VHRM zal verder werken aan de implementatie van de verschillende beleidsaanbevelingen.

Naast de reeds bestaande handhavingsinstrumenten doen twee nieuwe instrumenten hun intrede, met name de bestuurlijke transactie en de bestuurlijke dwangsom.

Bestuurlijke transactie en bestuurlijke dwangsom

De bestuurlijke transactie is intussen ingeschreven in de regelgeving. Dit instrument beoogt een snelle afhandeling van kleine overlast- en hinderdelicten, zoals sluikstorten en afvalverbranding. Er werd voor gekozen om de bestuurlijke transactie in te voeren op gewestelijk niveau en dit ongeacht het bestuursniveau van de verbalisant, aangezien hierdoor de uniformiteit en rechtszekerheid worden gegarandeerd. Onder bepaalde voorwaarden kan de afdeling Milieuhandhaving van het Departement LNE aan de overtreder een voorstel van betaling doen. Indien de overtreder de geldboete betaalt, is de zaak afgehandeld. Indien een verweer volgt van de overtreder of er niet tijdig wordt betaald, herneemt alsnog de gewone bestuurlijke boeteprocedure. Dit maakt volgens de minister een echt lik-op-stukbeleid mogelijk. De afdeling Milieuhandhaving startte met de eerste bestuurlijke transacties begin oktober 2012, en verwacht begin 2013 de eerste resultaten. Door de snellere afhandeling van dossiers met minder ernstige feiten, zullen er volgens de minister meer tijd en middelen beschikbaar zijn voor de afhandeling van de milieumisdrijven.

Naast deze bestuurlijke transactie blijft het instrument van de gemeentelijke administratieve sanctie bestaan. De bestuurlijke transactie zal ingeroepen worden voor die schendingen waarvan de procureur des konings van oordeel is dat ze niet met een GAS kunnen worden beboet. Daarenboven kan ze ter vervanging dienen in gemeenten die geen gebruik maken van het instrument GAS.

Vervolgens zal ook de mogelijkheid van een bestuurlijke dwangsom gekoppeld aan een bestuurlijke maatregel worden onderzocht. Deze financiële prikkel is bedoeld om de tijdige en volledige uitvoering van de bestuurlijke maatregel af te dwingen. Door de VHRM werd daarover een workshop georganiseerd, waarin een aantal voorwaarden werd geformuleerd, onder meer dat de dwangsom flankerend moet zijn (de inhoud van de opgelegde maatregel is immers het belangrijkste), dat het een flexibel instrument moet zijn en dat er een duidelijke beleidslijn is voor de taxatie, de timing en de hoogte van de dwangsom. Het instrument zal enkel worden toegepast als 'een stok achter de deur' om voldoende herstel of regularisatie te garanderen. De LNE-werkgroep Milieuhandhaving doet momenteel een rondvraag bij de gewestelijke toezichthouders om na te gaan in welke gevallen ze een bestuurlijke dwangsom opportuun achten.

Programmatorisch handhaven

In de conceptnota wordt bijzondere aandacht besteed aan het programmatorisch handhaven. Het jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma van de VHRM zal in die zin hervormd worden. Dit zou moeten evolueren van een overzicht van de handhavingsprogramma's van de verschillende handhavingsactoren naar een strategisch vijfjaarlijks meerjarenprogramma waarin, vanuit een risicogerichte benadering, duidelijke prioriteiten worden geformuleerd en de bestaande middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dit meerjarenprogramma zal samensporen met de vijfjaarlijkse beleidsnota van de minister. De jaarlijkse evaluatie blijft bestaan, alsook de actualisatie en bijsturing in de beleidsbrieven.

Permanente vergunning en de richtlijn Industriële Emissies

Volgens de minister is het ook belangrijk de milieuhandhaving af te stemmen op andere regelgevende initiatieven, zoals de permanente vergunning en de richtlijn Industriële Emissies. De invoering ervan vereist immers een versterkt handhavingsapparaat.

Informatie-uitwisseling en afstemming in de planning tussen ‘evaluerende’ instanties (dit zijn de adviesverlenende instanties en de vergunningverleners) en handhavende instanties (de bevoegde inspectiediensten) worden dan des te meer cruciaal. De handhavende instanties controleren of de door de evaluerende instanties bijgestelde vergunningsvoorwaarden worden nageleefd en nemen, indien nodig, maatregelen. De evaluerende instanties van hun kant moeten, in het kader van de periodieke evaluaties, toegang kunnen hebben en gebruik kunnen maken van de informatie over vaststellingen, metingen, onderzoeken en klachten. Maximale afstemming tussen beide planningen moet de efficiëntie doen toenemen en de administratieve last voor de bedrijven en de overheid zo beperkt mogelijk houden.

Met het oog op integrale handhaving verdient ook de optimalisatie van de samenwerking met andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld met het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening in het kader van de omgevingsvergunning, bijzondere aandacht.

Lokale milieuhandhaving

Wat betreft de lokale milieuhandhaving werden volgens de minister enkele duidelijke accenten gelegd. Ter uitvoering van het witboek Interne Staatshervorming werden de bevoegdheden en toezichtopdrachten van gemeentelijke en gewestelijke toezichthouders in het kader van het Milieuhygiënerecht verfijnd. Het uitgangspunt is dat de milieurelevante zaken die best planmatig worden aangepakt naar het gewest worden overgeheveld, in het bijzonder de planmatige handhaving van klasse 2-inrichtingen. Dit betekent dat de lokale toezichthouders blijven instaan voor het eerstelijnstoezicht bij klachten, ongeacht de klasse van de inrichting. Voor moeilijke klachten over een klasse 1-inrichting zullen de gewestelijke toezichthouders, met name de afdeling Milieu-inspectie, de gemeenten bijstaan in de afhandeling van dergelijke klachten en hen ondersteuning bieden. De gemeenten behouden dus de focus op de reactieve inspecties van klasse 2- en de klasse 3- inrichtingen, alsook de zogenaamde vrije-velddelicten.

De mogelijkheid van het hoog toezicht zal terug worden ingevoerd. In geval de lokale toezichthouders en burgemeesters niet de gepaste bestuurlijke maatregelen nemen, kan de Milieu-inspectie, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van derde belanghebbenden, dit alsnog doen.

Wat betreft het lokaal toezicht verwijst de minister eveneens naar de studie van de VHRM over de organisatie van de lokale handhaving. De VHRM heeft de opdracht gekregen om de aanbevelingen uit deze studie verder te onderzoeken en concrete aanbevelingen te formuleren. De VHRM organiseert in november 2012 een congres over lokaal toezicht, waar die aanbevelingen aan bod komen. Daarbij moet volgens de minister onder meer bijzondere aandacht gaan naar de organisatie van intergemeentelijke samenwerking. Het Milieuhandhavingsdecreet laat een gemeente toe om een beroep te doen op de toezichthouders van een politiezone of een intergemeentelijke vereniging. De minister vermeldt in dit verband de noemenswaardige initiatieven door de intercommunales IOK, IGEAN en Interleuven voor een samenwerking tussen de gemeentelijke toezichthouders, de toezichthouders van de politie en de interlokale toezichthouders. Dergelijke samenwerking kan leiden tot kennisdeling, expertise-opbouw en meer ondersteuning van de gemeenten, zowel technisch als juridisch.

Andere aanbevelingen

In de conceptnota worden verder ook aanbevelingen geformuleerd over doelgericht en proportioneel handhaven. In het kader van het proportioneel handhaven werd bijvoorbeeld de bestuurlijke transactie ingevoerd. De VHRM moet een belangrijke rol blijven spelen om, gelet op de overlappende bevoegdheden van de handhavingsactoren, de controles en de integrale handhaving te coördineren. Ten slotte worden ook enkele voorstellen geformuleerd om de bestuurlijke handhaving nog effectiever te maken.

Momenteel is de aanwezigheid van een milieumisdrijf een voorwaarde voor het opleggen van een bestuurlijke maatregel, maar beide zullen in de toekomst worden losgekoppeld. Deze wijziging maakt duidelijk dat het bestuurlijk remediëren en het bestuurlijk sanctioneren een ander doel hebben. Een bestuurlijke maatregel heeft het herstel van het geschonden leefmilieu tot doel, terwijl een bestuurlijke geldboete de bestraffing voor ogen heeft. Voor een bestuurlijke maatregel moet het voldoende zijn dat een 'schending van een voorschrift' wordt vastgesteld, zonder dat het morele element, vereist voor een milieumisdrijf, moet worden beoordeeld.

In het Milieuhandhavingsdecreet wordt een onderscheid gemaakt tussen milieumisdrijven en milieu-inbreuken, waarbij milieu-inbreuken niet strafrechtelijk maar enkel bestuurlijk worden beteugeld. Bedoeling is om de decretaal bepaalde criteria voor milieu-inbreuken te herzien, zodat er meer schendingen kunnen worden gedepenaliseerd. In het kader van de LNE-werkgroep Milieuhandhaving wordt momenteel onderzocht welke schendingen daarvoor in aanmerking komen.

Voorts zullen niet enkel overtreders maar ook opdrachtgevers, zoals werkgevers, bestuurlijk beboet kunnen worden wanneer hun verantwoordelijkheid voor de schending van de milieuregels vaststaat. Ook zal de nettovoordeelontneming worden omgevormd tot een brutovoordeelontneming, teneinde dit instrument vlotter toepasbaar te maken. Bij de nettovoordeelontneming mogen de kosten om het vermogensvoordeel te realiseren niet meegerekend worden bij de bepaling van het verworven vermogensvoordeel. Deze verplichte correcte verrekening van de kosten die de overtreder heeft moeten maken voor het plegen van het misdrijf maakt het instrument moeilijk hanteerbaar en gemakkelijk aanvechtbaar. Het voordeel van de brutovoordeelontneming is dat deze kosten niet meer in rekening hoeven gebracht te worden en de handhaver bijgevolg meer bewegingsvrijheid krijgt.

De minister wijst tot slot op het belang van het najaarscongres van de VHRM. Over de conclusies daarvan wil ze eventueel later met het parlement van gedachten wisselen.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vindt het jaarlijkse Milieuhandhavingsrapport van groot nut voor het parlement en is dus geen voorstander van de afschaffing ervan. Klopt het dat dit rapport zal worden vervangen door een meerjarenrapport?

Het lid vraagt voorts te beschikken over de studie die de VHRM liet uitvoeren over lokale handhaving. Ze vindt het een goede zaak dat de problemen op het terrein alsook de visie van de lokale betrokkenen in kaart worden gebracht.

Met het lokale milieuhandhavingsbeleid is het volgens het lid pover gesteld. In tegenstelling tot de minister acht ze het toevertrouwen van de lokale milieuhandhaving aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden onwerkbaar voor gemeenten met veel bedrijven op hun grondgebied. De minister vindt deze initiatieven noemenswaardig, maar heel wat

intercommunales zijn volgens het lid onderbemand. In plaats van controles op het terrein uit te voeren, gaan ze enkel voort op klachten van burgers. Om die reden acht mevrouw Van den Eynde het nodig bijkomende eisen te stellen aan de gemeenten, zoals onder meer het in dienst hebben van een lokale toezichthouder. De hete aardappel doorschuiven naar een intercommunale vereniging lost niets op. Als een intercommunale toezichthouder een dossier opent, moet het college van de betrokken gemeente telkens een som betalen, dus eigenlijk het dossier goedkeuren. Een lokale toezichthouder in dienst van de gemeente kan gewoon ter plaatse gaan kijken, zonder dat de gemeente per dossier een vergoeding moet betalen.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* zegt dat minder grote gemeenten zich afvragen of ze wel over voldoende personeel en middelen beschikken om het lokale handhavingsbeleid naar behoren uit te voeren bij de introductie van de omgevingsvergunning en de bijhorende declarering van heel wat inrichtingen. De minister is van plan om heel wat klasse 1-bedrijven om te vormen naar klasse 2-bedrijven. De planmatige handhaving wordt voor klasse 2 doorgeschoven naar het gewest, maar de minister stelt in de conceptnota ook dat, eens de permanente vergunning operationeel wordt, het uiterst aangewezen is dat ook op intergemeentelijk niveau een zekere vorm van programmatorisch handhaven bestaat. Zullen lokale besturen nu al dan niet nog een rol spelen in het toekomstige planmatige handhavingsbeleid?

Ook de heer *Wilfried Vandaele* is benieuwd naar de resultaten van de studie over de gemeentelijke handhaving. SERV en Minaraad vragen een betere ondersteuning van de lokale besturen op technisch en juridisch vlak en wat betreft personeel en middelen. De intergemeentelijke samenwerking kan daarbij helpen. Als de lokale overheid het laat afweten, kan het Vlaamse niveau al in de plaats treden, maar het lid vraagt zich af of de huidige mogelijkheden daartoe volstaan. Moeten er geen bijkomende mechanismen worden gezocht om in de plaats te treden?

Voor mevrouw *Gweny De Vroe* blijft het grootste knelpunt de wazige afbakening van de controlebevoegdheid over de diverse beleidsniveaus. Ze vraagt een nadere toelichting van wat de planmatige controle, uitgevoerd door het gewest, precies inhoudt en wanneer die precies in werking treedt. Om de huidige versnippering te vermijden, is een duidelijke omschrijving van de planmatige aanpak nodig. Ook mevrouw De Vroe is benieuwd welke conclusies het najaarscongres van de VHRM zal formuleren over het lokale toezicht, dat meer steun behoeft. Het kan misschien onder bepaalde voorwaarden worden vergemakkelijkt door meer intergemeentelijke samenwerking.

Tot slot vraagt het lid wanneer de minister het Milieuhandhavingsdecreet precies zal wijzigen. De conceptnota verwijst immers vaak naar bijkomend onderzoek en de noodzaak om de voorstellen nog verder uit te werken.

Ook de heer *Bart Martens* vraagt naar de taakverdeling tussen de lokale toezichthouders en de gewestelijke handhavers. Het lid wil ook weten hoe de Vlaamse overheid zal verhinderen dat de informatie over specifieke inrichtingen door de splitsing van de reactieve en programmatorische handhaving versnipperd zal geraken. Zal het gedeelde toezicht niet leiden tot een versnippering en verspilling van mensen en middelen? Is er geen behoefte aan een centrale databank? De commissie vroeg al eerder een overzichtelijke milieuvergunningendatabank.

Een van de aanbevelingen van de studie over lokale milieuhandhaving is meer duidelijkheid over de aansprakelijkheid van de toezichthouders wanneer deze maatregelen opleggen. Er moet immers worden vermeden dat de toezichthouders, door mogelijke schadeclaims wanneer hun optreden onterecht zou blijken, niet meer durven optreden en bij-

voorbeeld geen installaties meer durven verzegelen. Heeft de VHRM concrete voorstellen om dat te vermijden?

De aangekondigde integratie van de milieuvergunning en de omgevingsvergunning zal ook voor het handhavingsbeleid grote consequenties hebben. Heeft de VHRM al voorstellen om dat toezicht uniform uit te oefenen? Zullen de stedenbouwkundige ambtenaren en de VLAREM-gemachtigde ambtenaren bijkomende opleidingen moeten volgen? De heer Martens acht het belangrijk dat zowel de lokale besturen als het gewest op voorhand weten hoe ze met die integratie moeten omgaan. Zullen de bevoegde gewestelijke afdelingen, de Inspectie RWO en de Milieu-inspectie, fuseren? En zo ja, onder welk departement zal de nieuwe afdeling ressorteren?

Het lid heeft ook heel wat vragen bij de permanente vergunning. Het hervergunnen van een inrichting is vandaag dikwijls een aanleiding om na te gaan of ze nog de beste beschikbare technieken gebruikt en om ook andere milieuaspecten zoals de lozingen van naderbij te bekijken en er adviezen over in te winnen bij andere instanties. Bij permanente vergunningen zullen er wel periodieke doorlichtingen zijn, maar verschuift die taak dan van de afdeling Milieuvergunningen naar de Milieu-inspectie?

Tot slot informeert de heer Martens naar de gevolgen voor de personeelsbezetting van ingrepen zoals het doorschuiven van taken en het integreren van vergunningen en inspectieopdrachten. Kan de gewestelijke dienst die taken nog aan?

2. Antwoorden

De heer *Michael Faure* kan mevrouw Van den Eynde geruststellen. Het jaarlijkse Milieuhandavingsrapport zal in zijn huidige vorm blijven bestaan. Het is ook voor de VHRM een belangrijk instrument. Het Milieuhandavingsprogramma daarentegen wordt vervangen door een rapport over de activiteiten van de VHRM en een strategisch meerjarenprogramma.

De commissie is terecht bezorgd over de lokale handhaving. De studie over de lokale handhaving staat al op de website van de VHRM.

De aansprakelijkheid van de toezichthouders is inderdaad een heikel punt. Dat blijkt ook uit de studie. De raad heeft daar echter geen kant-en-klaar antwoord op. Het probleem wordt wel aangekaart op de workshops van 26 november 2012 en de bedoeling is op basis van de bevindingen een oplossing voor te stellen. Ook heel wat andere opmerkingen van de parlementsleden staan in de nota van de minister, die op het najaarscongres besproken wordt. Ook de parlementsleden zijn daarop uitgenodigd en kunnen inschrijven per mail.

Minister *Joke Schauvliege* wijst erop dat een gemeente de keuze heeft om een lokale toezichthouder aan te werven of een intergemeentelijke oplossing te zoeken. Met noemenswaardig bedoelt de minister gewoon dat er plaatsen zijn waarop ze van die laatste mogelijkheid gebruikmaken. De minister verwijst naar een eerdere vraag om uitleg van de heer Martens over dit onderwerp. Op basis van de beschikbare gegevens met betrekking tot de sinds 1 mei 2009 nieuwe en hernieuwde aanstellingen van toezichthouders kunnen 23 gemeenten momenteel geen beroep doen op een toezichthouder. Voor 3 van deze 23 gemeenten loopt nog een aanstellingsdossier (*Hand. VI.Parl. 2012-13, C14*). Als op het congres zou blijken dat de intercommunales dat toezicht niet goed organiseren, zal de minister de mogelijke verdere stappen bekijken. Het is niet omdat de gemeente die taak toevertrouwt aan een intercommunale dat ze zelf niets meer moet doen voor de handhaving. De gemeente werkt dan gewoon samen met andere gemeenten voor die handhavingstaak.

Zoals ze besproken heeft met de VVSG en de VVP, zal de minister de declassering in fases doorvoeren. Er komt ook een gewestelijk actieplan, in overleg met de lokale besturen. Dat de gemeenten verantwoordelijk worden voor het reactieve deel, betekent niet dat ze geen prioriteiten of een beleid moeten bepalen. Die planmatige aanpak is dan niet decretaal verplicht, de minister zal de gemeenten er toch toe aanzetten, onder meer in het actieplan.

Het zogenaamde hoog toezicht wordt inderdaad opnieuw ingevoerd. Het kan volgens de minister een nuttig instrument zijn.

Aan mevrouw De Vroe meldt de minister dat de Milieu-inspectie ook nu al planmatig werkt en jaarlijkse prioriteiten stelt. Het is de bedoeling dat nog in 2012 een eerste voorstel van decreetswijziging aan de minister wordt bezorgd.

Uiteraard is informatie-uitwisseling na de splitsing van de reactieve en planmatige controle wezenlijk. Er wordt volgens de minister hard gewerkt aan de Milieuvergunningsdatabank, maar in eerste instantie is het niet mogelijk om inspectiegegevens en dergelijke erin op te nemen. De Milieu-inspectie heeft wel een eigen databank. Op het najaarscongres kan worden besproken of en hoe ook de lokale inspectiediensten daar mee aan de slag kunnen.

De permanente vergunning zal inderdaad worden geëvalueerd. Het is logisch dat ook de afdeling Milieuvergunningen daarbij wordt betrokken. Op basis daarvan kan het toezicht worden georganiseerd.

3. Replieken

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* is het niet met de minister eens over de intergemeentelijke samenwerking. Voor haar moet het Vlaamse Gewest bepalen wanneer een gemeente een toezichthouder moet aanstellen, bijvoorbeeld vanaf een bepaald aantal bedrijven op het grondgebied. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden sturen volgens het lid enkel een controleur als er een dossier aangelegd wordt, voor andere controles hebben zij geen mensen of tijd. Dat is geen lokaal milieuhandhavingsbeleid. Malafide bedrijven weten dat en houden er volgens het lid rekening mee bij het kiezen van hun vestigingsplaats. Lokale toezichthouders zijn nodig om het milieu en de gezondheid te beschermen. Het lid begrijpt niet waarom de minister de gemeenten met veel bedrijven niet kan verplichten een toezichthouder in dienst te nemen. Daarvoor volstaat intergemeentelijke samenwerking echt niet.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* kijkt hoopvol uit naar de aanpak van de minister van de declassering van klasse 1-bedrijven. Dat de programmatorische handhaving aan het gewest wordt toevertrouwd, is volgens hem terecht. Hij las in de studie dat gemeenten er slechts uitzonderlijk aan toe komen. Om het lokale niveau inspraak te geven en erbij te betrekken, stelt hij voor dat het college van burgemeester en schepenen de kans krijgt om advies te geven over het actieplan voor de grote groep van klasse 2-bedrijven.

De heer *Bart Martens* vindt het beter dat gemeenten een intergemeentelijke toezichthouder hebben dan geen. Anderzijds is er aan de gemeenten een vergoeding voor opleiding en aanstelling van een toezichthouder beloofd, maar het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst is er nooit gekomen. Het lid vreest dat er op het najaarscongres opnieuw allerlei verwachtingen zullen worden gecreëerd. Als de gemeenten te veel bedrogen worden in hun verwachtingen, zullen ze geneigd zijn om de toezichthouder bij ontslag of pensioen niet meer te vervangen en te kiezen voor een intercommunale toezichthouder die dan enkel langskomt als het echt nodig is. Hoe zal de minister dat scenario vermijden?

Het zou volgens de heer Martens zinvol zijn om de nieuwe studie in opdracht van Ruimtelijke Ordening over de bestuurlijke handhaving in te zien. Ze kan wellicht informatie en inspiratie opleveren voor de controle van de omgevingsvergunning. In de stedenbouwwetgeving bestaat de bestuurlijke dwangsom trouwens al, wat veel ellende bij illegale bouwwerken voorkomt.

Minister *Joke Schauvliege* wijst de heer Vanlerberghe erop dat de VVSG vertegenwoordigd is in de VHRM en dus mee beslist over de planmatige aanpak. Er is dus al een mogelijkheid tot inspraak. Het decreet laat de gemeenten de keuze inzake de lokale toezichthouders. Maar de minister stelt voor om de praktijkevaluatie van de intergemeentelijke samenwerking, die ze verwacht van het najaarscongres, af te wachten.

Het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst is achterhaald door het witboek Interne Staatshervorming. Dat legt een ander uitgangspunt vast, dat nu moet worden uitgewerkt. Het is net de bedoeling van het congres in het najaar om alle aspecten door te praten en te regelen.

De minister herhaalt dat het hoog toezicht opnieuw wordt ingevoerd. Op die manier kan, bij gemeentelijke laksheid, het gewest ingrijpen, ambtshalve maar ook na klachten van derde belanghebbenden. Ze roept de commissieleden tot slot op deel te nemen aan het najaarscongres van de VHRM.

Bart MARTENS,
voorzitter

Wilfried VANDAELE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
IGEAN	Intercommunale Grondbeleid en Expansie Antwerpen
IOK	Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VHRM	Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten